GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNŢIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 56. *Joi, 12 (24) Martie.* **1887.**

Braşovŭ, 11 Martie 1887.

„Timpulŭ înainteză cu paşĭ repeḑĭ, trece şi nu se mai reîntórce şi celŭ ce la încheierea unei ḑile trebue sĕ-şĭ ḑică cu întristare „*Diem perdidi*,“ mărturisesce totodată că a perdutŭ ceva, ce nu se mai póte repara.

Viaţa unui poporŭ constă numai dintr'unŭ lanţŭ infinitŭ, ale căruia verige le formézâ spaţiulŭ de timpŭ din care se compune viaţa individiĭlorŭ. Décă prin urmare în sînulŭ unui poporŭ cei mai mulţĭ vorŭ fi siliţĭ sĕ esclame: „*Amŭ perdutŭ ḑiua,*“ atuncĭ şi totalitatea, poporulŭ a pierdutŭ ceva, ce nu se mai póte pune la locŭ. Sĕ nu ne înşele acele părerĭ false, care susţinŭ, că deórece viaţa unei naţiunĭ se numĕră după ḑecĭ de anĭ, ar urma că unŭ anŭ, séu o lună séu chiar o ḑi pierdută nu însémnă nimicŭ la unŭ poporŭ. Óre veacurile nu se compunŭ din anĭ şi anii din ḑile?

Cetitorii noştri vorŭ fi înţelesŭ unde voimŭ sĕ batemŭ. Suntemŭ îngrijaţĭ, că nu se întrebuinţézâ timpulŭ destulŭ de bine pentru pregătirile, ce trebue sĕ le facemŭ în ajunulŭ luptelorŭ, ce ne aştéptă în anulŭ acesta. Şi într'adevĕrŭ, décă voimŭ sĕ ne regulămŭ forţele, spre a le pune cu îndoită energiă în serviciulŭ causei nóstre drepte, atuncĭ nu ne mai este ertatŭ sĕ perdemŭ nicĭ o óră, necum o ḑi.

Ce s'a lucratŭ până acum pentru organisarea nóstră electorală, ce pregătirĭ seriőse s'au făcutŭ pentru viitórea conferenţă, care va avé a decide din nou asupra atitudinei politice a poporului nostru?

Acesta este încă unŭ secretŭ alŭ comitetului centralŭ electoralŭ din Sibiiu“....

Cuvintele de mai susŭ le-amŭ scrisŭ în érna anului 1884, în ajunulŭ conferinţei electorale din acelŭ anŭ (a se vedé „Gaz. Trans.“ Nr. 9 dela 22 Ianuariu st. v. 1881), şi de cumva cetitorii noştri vorŭ găsi, că ele se potrivescŭ şi pentru împrejurările de aḑĭ, de cumva vorŭ recunósce, că şi astăḑĭ ne aflămŭ în aceeaşĭ nedumerire faţă cu viitórea conferenţă electorală, atuncĭ trebue sĕ ne întrebămŭ: ce s'a lucratŭ în timpŭ de şése anĭ, după două conferenţe marĭ ca cea dela 1881 şi 1884, ca sĕ fimŭ pregătiţĭ pentru luptă fără de a ne mai teme, că ne vorŭ surprinde evenimentele?

La 1881, ca şi mai înainte şi după aceea, noi amŭ fostŭ de convingere, că pregătirea, de care vorbimŭ, adecă organisarea alegĕtorilorŭ noştri, avea sĕ pornéscă din iniţiativa comitetului centralŭ electoralŭ, căcĭ „comitetulŭ din Sibiiu nu putea sĕ aibă numai misiunea de-a funcţiuna ca unŭ felŭ de birou de statistică pentru alegĕtorii românĭ“. (Gaz. Trans.“ Nr. 23 din 1881).

Din circu arulŭ „alŭ cincelea,“ celŭ adresézâ comitetulŭ actualŭ alegĕtorilorŭ noştri, cu data 7 Martie 1887, reiese însĕ, că acestŭ comitetŭ, după ce s'a adresatŭ icĭ colo la câţiva inşĭ, pe carĭ i-a aflatŭ „desgustaţĭ,“ pare a lăsa acum „organisarea clubirilorŭ“ şi „gruparea alegĕtorilorŭ“ în voia întâmplărei, căcĭ ne spune, că „este decisŭ a convoca la timpulŭ sĕu nesmintitŭ o nouă conferenţă,“ dér deocamdată stă cu arma la piciorŭ aşteptândŭ sĕ-i vină mai întâiu raporturile şi informaţiunile dela cluburile, ce se vorŭ organisa. Despre aceea cum şi în ce spiritŭ sĕ se organiseze nu se ḑice în amintitulŭ circularŭ nimicŭ.

Ca sĕ facemŭ o asemĕnare, domnii generalĭ aştéptă în linişte, sĕ se formeze din propria iniţiativă plutónele şi companiile cum se va brodi mai bine şi în urmă comandanţii lorŭ sĕ vină şi sĕ „ghelentuiéscă“ (raporteze), că suntŭ gata, apoi fiă orĭ-cum pregătiţĭ, unii cu arme de sistemulŭ nou, alţii cu de cele vechĭ şi érăşĭ alţii numai cu bête, unii cu comandanţĭ destoinicĭ, alţii cu căpitanĭ slabĭ şi ologĭ şi ér alţii dintre cei mai „desgustaţĭ“ sĕ rĕmână cu totulŭ acasă şi sĕ nu vrea sĕ mai scie nimicŭ de tótă trébă.

Mărturisimŭ, că noi nu putemŭ sĕ fimŭ nicidecum încântaţĭ de-o asemenea grupare şi raliare a forţelorŭ alegĕtorilorŭ noştri şi fără a voi sĕ prejudecămŭ câtuşĭ de puţinŭ activităţii ce-o va desvolta de aicĭ încolo comitetulŭ pentru pregătirea conferenţei nóstre electorale, ne credemŭ datorĭ a reaminti alegĕtorilorŭ românĭ, ceea ce amŭ ḑisŭ în ajunulŭ conferenţei din 1881 în Nr. 23 alŭ „Gaz. Trans.“ din acelaşĭ anŭ:

„Conjurămŭ pe toţĭ alegĕtorii românĭ binesêmţitorĭ sĕ se intereseze de cu vreme şi cu cea mai mare seriositate, pentru ca sĕ fiă câtŭ mai bine şi în modŭ câtŭ mai démnŭ representaţĭ la viitórea conferenţă. Décă este ca sĕ nu se prepare o nouă confusiune în sînulŭ nostru sĕ rĕcere cu necesitate ca viitórea nóstră conferenţă sĕ fiă compusă din ómenĭ independenţĭ, care va sĕ ḑică votulŭ lorŭ sĕ nu depindă de locŭ dela pressiunea ce guvernulŭ, chiar şi prin ómenĭ din sinulŭ nostru, o esercézâ în aşa mare mĕsură asupra nóstră, dér sĕ nu depindă nicĭ dela influinţele de clică, carĭ vênézâ în turbure interese particulare.

Incă odată accentuămŭ: Sĕ nu luămŭ lucrulŭ uşorŭ. Sórtea nóstră este şi astăḑĭ în mâna nóstră. Dela atitudinea nóstră depinde viitorulŭ nostru. Numai décă vomŭ fi conscii de marile nóstre interese naţionale, décă vomŭ procede cu înţelepciune şi cu firmitate în apĕrarea lorŭ, vomŭ avé dreptŭ sĕ sperămŭ într'unŭ viitorŭ mai bunŭ.

Trebue sĕ ne uitămŭ dér bine la ómenii aceia pe carĭ îĭ vomŭ alege ca ómenĭ de încredere în cluburĭ şi ca representanţĭ la conferinţă.

Nu posiţiunea lorŭ în societate séu gradulŭ academicŭ celŭ posedŭ, ci firmitatea caracterului lorŭ, atitudiuea lorŭ sinceră românéscă sĕ fiă prima condiţiune, ce le o punemŭ.“

Totodată le reamintimŭ alegĕtorilorŭ noştri ceea ce amŭ scrisŭ în ajunulŭ serbării învierii Domnului, la 1881:

„De unŭ timpŭ încóce s'a lăţitŭ între noi o părere, care este fórte periculósă pentru viitorulŭ poporului românŭ. Unii şi alţii ne şoptescŭ, că ar fi bine, ar fi politicŭ şi chiar diplomaticĭ sĕ ne acomodămŭ deocamdată la situaţiunea ce s'a creatŭ poporului nostru, lăsândŭ la o parte programa naţională, căcĭ ivindu-se cândva o favorabilă ocasiune, vomŭ puté sĕ păşimŭ la realisarea tuturorŭ postulatelorŭ nóstre.

Óre cei ce ne recomandă o asemenea procedere, nu s'au gânditŭ că ea ar fi sinonimă cu o părăsire a causei poporului, nu s'au gânditŭ ei la neajunsele şi relele, ce le îndură acestŭ poporŭ şi pe carĭ a le curma este imposibilŭ fără realisarea postulatelorŭ lui naţionale? Cum vomŭ puté noi folosi poporului românŭ acomodându-ne unui sistemŭ de guvernare, care tinde pe faţă la nimicirea naţionalităţii nóstre?

Credemŭ că a sositŭ timpulŭ, ca sĕ nu mai căutămŭ raḑimŭ şi scăpare afară de noi! Nu diplomatisarea, nu întrarea séu neîntrarea în dieta ungurescă ne va puté scăpa astăḑĭ naţionalitatea din periculŭ ce o ameninţă. Numai în noi, în forţele nóstre naţionale mai este salvare pentru viitorŭ. Aceste sĕ le unimŭ şi sĕ le disciplinămŭ. Étă problema de căpetenia ce ni se impune în momentele grave actuale. Dela resolvarea ei depinde viitorulŭ nostru!

Contrarii ne trag de mânecĭ şi ne învită pe întrecute sĕ ne ducemŭ la masa libertăţii ungurescĭ. Credeţĭ că ei voiescŭ sĕ fiă în viitorŭ mai dreptĭ faţă cu naţionalitatea nóstră? Şi la din contră, ce scopŭ potŭ avé, décă nu ca sĕ rumpă legăturile frăţiei nóstre spre a ne puté apoi întrebuinţa cu atâtŭ mai uşorŭ ca materialŭ pentru întărirea maghiarismului?

Noi nu putemŭ aḑĭ sĕ opunemŭ la machinaţiunile contrare alta, decâtŭ documentarea forţei nóstre naţionale între marginele legei prin strînsa unire a tuturorŭ factorilorŭ naţionalĭ. Trebue sĕ ne desbrăcămŭ odată de micele passiunĭ, carĭ ne desbină, trebue sĕ încetămŭ cu ambiţiunile false, cu invidiile personale, cu urele confesionalĭ, ce ne despartŭ; trebue sĕ ne dămŭ mâna cu toţii, lucrândŭ cu tóte puterile pentru ridicarea culturei poporului nostru şi luptândŭ cu însufleţire şi cu bărbăţiă pentru apĕrarea limbei şi a naţionalităţii nóstre!

In momentulŭ când se va realisa acésta şi ne vomŭ presenta înaintea contrarilorŭ noştri şi a lumei întregĭ ca unŭ poporŭ consciu de forţele sale şi de misiunea sa, causa nóstra va fi ca şi câştigată!“

O seriă de interpelărĭ.

In şedinţa dela 19 Martie a camerei deputaţilorŭ din Pesta, deputatulŭ Petru **Dobranszky**, adresândŭ interpelărĭ cătră întregulŭ ministeriu, a pusŭ următórele întrebărĭ singuraticilorŭ ministri:

Ce disposiţiune are de gândŭ sĕ ia guvernulŭ, pentru ca *comasaţiunea în Sĕcuime* sĕ se esecute câtŭ mai curêndŭ?

Are de gândŭ ministrulŭ de justiţiă sĕ ia disposiţiunĭ în privinţa regulării *cărţilorŭ funduale în Sĕcuime?*

Vrea ministrulŭ comunicaţiunei sĕ esecute câtŭ mai curêndŭ regularea *rîurilorŭ din Sĕcuime* — décă e necesarŭ — cu ajutorulŭ statului?

Are elŭ de gândŭ sĕ încheiă unŭ tractatŭ cu România privitorŭ la *joncţiunea internaţională a căilorŭ ferate* ce ducŭ *prin Sĕcuime spre Orientŭ?*

Vrea elŭ sĕ facă *o cale ferată*, [care ar fi o liniă principală a *căii ferate transversale strategice şi economice*, care sĕ trécă prin *Gurghiu-Ciucŭ, Trei-Scaune?*

Are guvernulŭ de gândŭ sĕ înfiinţeze şi în *Sĕcuime şcóle industriale şi ateliere* corĕspundĕtóre raporturilorŭ locale şi sĕ le sprijinéscă?

Are ministrulŭ de comerţŭ de gândŭ sĕ stăruiască într'acolo, ca până la restabilirea unei stărĭ convenţionale cu România sĕ se permită *marfurilorŭ ungare libera trecere prin România la tĕrgurile dela Dunărea de josŭ?*

Consideră ministrulŭ de comerţŭ *ca neevitabilă condiţiune a tractatului vamalŭ şi comercialŭ cu România* crearea garanţielorŭ necesare în contra pestei bovine în contra importului vitelorŭ de tăiatŭ şi în contra vexaţiunilorŭ şi abusurilorŭ funcţionarilorŭ vamalĭ românĭ?

Are de gândŭ ministrulŭ de finanţe sĕ scutéscă de *darea pe vênatŭ şi pe puşcă* singuraticele regiunĭ muntóse ale *Sĕcuimii*, în care se păgubesce cultura vitelorŭ prin urşĭ, lupĭ ş. a.?

Interpelarea se comunică singuraticilorŭ miniştri.

Cam pléca Ovreii din România în America.

Unele ḑiare din România aducŭ uneorĭ scirĭ, că Jidovii de acolo plécă în cete marĭ spre America. S'au găsitŭ şi ḑiare, care şĭ-au esprimatŭ îndoiala şi dreptate au avutŭ, căcĭ étă ce spune „Revista Politică“ din Suceva (Bucovina):

»In cele mai multe ḑiare atâtŭ române câtŭ şi germane citimŭ de unŭ timpŭ încóce că mai în fie-care sĕptĕmână plécă câte unŭ numĕrŭ anumitŭ de Ovrei din România la America. Nicĭ unulŭ dintre ḑiarele acestea nu ne spune cam câţĭ Ovrei ajungŭ până la America, câţĭ se pripăşescŭ prin ţĕrile prin carĭ au sĕ trécă şi câţĭ facŭ calea întórsă«.

„Nu scimŭ: nu voescŭ séu nu sciu sĕ ne spue, noi însĕ fiindŭ în privinţa acésta informaţĭ, o spunemŭ, că cei mai mulţĭ dintre Ovreii ce iesŭ din România nu ajungŭ nicĭ măcarŭ până dincolo de confiniile Austro-Ungariei, ci rĕmânŭ în acestŭ imperiu şi cu deosebire în Bucovina, ér cei mai prefăcuţĭ dintre dênşii după o petrecere de vre-o câteva sĕptĕmânĭ séu lunĭ în Bucovina se întorcŭ pe de altă parte *şi sub alte nume ér în România.*

„Au fostŭ şi din Bucovina vre-o câţiva Ovrei în America, dér érăşĭ s'au întorsŭ înapoi, căcĭ aicea şi în România, după cum mărturisescŭ ei singurĭ, e cu multŭ mai bine de trăitŭ decâtŭ acolo, unde trebue ḑi şi nóptea sĕ muncéscă pentru pânea de tóte ḑilele, pe când la noi muncescŭ alţii pentru dênşii«.

Încă o *dovadă*, că Jidovii suntŭ „persecutaţĭ« în România!

SCIRILE ḐILEI.

Cetimŭ în »Unirea« din *Bucurescĭ*: „Ni se spune că, pentru reînceperea *tratărilorŭ cu Austro-Ungaria* în vederea *încheiărei convenţiunei comerciale*, vorŭ pleca în curêndŭ la Viena d-nii *P. S. Aurelianŭ şi Ghika*. Misiunea d-lorŭ ar fi ţĕrmurită la cestiunĭ de principie; câtŭ pentru amĕnunte, ele se vorŭ discuta la Bucurescĭ unde ar trebui sĕ vină şi represintanţii austro-ungarĭ.«

—x—

Foile din Bucurescĭ primiră următórea depeşă dela *Pesta*: *Regele şi Regina Românie*i au sositŭ aicĭ erĭ după amédĭ. Impĕratulŭ Austriei, însoţitŭ de unŭ adjutantŭ majorŭ, a venitŭ la gară ca sĕ salute pe suveranĭ. Când trenulŭ a întratŭ în gară, Regina Elisabeta se sculă, şterse geamulŭ alburitŭ şi de departe salută pe împĕratŭ cu batista. După ce se oprì trenulŭ Regina eşì cea dintêiu din vagonŭ. Ea purta o toaletă de călĕtoriă fórte simplă. Impĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ înaintă înaintea Reginii, şi o salută cu cea mai mare cordialitate, precum şi pa Regele, care venea în urmă.

Impĕratulŭ dete braţulŭ Reginii, şi o conduse în salonulŭ de aşteptare reservatŭ curţii. Regele şi Regina stătură ḑece minute de vorbă cu Impĕratulŭ. Convorbirea a fostŭ fórte animată şi cordială. Impĕratulŭ şĭ-a exprimatŭ părerea de rĕu că nu se póte duce la Berlinŭ pentru serbările dela 10 Martie. »Invidiezŭ pe Maiestăţile Vóstre, ḑise dênsulŭ, căcĭ vorŭ petrece ḑile frumóse la Berlinŭ.«

Impĕratulŭ duse pe Regina până la vagonŭ. După ce Auguştii călĕtorĭ fură gata sĕ plece: „O sĕ vĕ întêlniţĭ cu principele Rudolfŭ, Le ḑise împĕratulŭ, salutaţi-lŭ din partea mea.«

Trenulŭ plecă şi regele Carolŭ salută încă odată pe impĕratulŭ.

—x—

Regina României i-a dusŭ împĕratului Wilhelm unŭ *darŭ poeticŭ* constătătorŭ din o poesiă de 100 versurĭ, în care *Carmen Sylva* a cuprinsŭ tóte marile fapte ale bĕtrânului monarchŭ. Conducĕtorii festivităţilorŭ din Berlinŭ au voitŭ ca representaţiunea teatrală festivă se încépă cu declamarea poesiei ca prologŭ, dér regina nu s'a învoitŭ ḑicêndŭ că i s'ar zădărnici bucuria, décă nu ar preda împĕratului dênsa în persónă poesia. Regina a scrisŭ însaşĭ poesia pe hârtiă albă de pergamentŭ, împodobită cu vineţele (florĭ) uscate şi legate cu panglice albastre.

—x—

Principesa *Alina Ştirbei*, animată de simţiminte generóse pentru rĕspândirea luminei în poporulŭ românescŭ, a făcutŭ donaţiune Societăţii pentru învĕţătura poporului românŭ (secţiunea centrală din Bucurescĭ), cassele sale din strada Ştirbei-Vodă în valóre de 200,000 lei. Fii poporului românŭ vorŭ bine-cuvênta în vecĭ pe acéstă dómnă generósă, care perpetuéză prin acéstă faptă tradiţiile ilustrei sale familii.

—x—

Din *Timişóra* se raportéză: „In sătuleţulŭ românŭ *Kustely*, ai cărui locuitórĭ suntŭ mai toţĭ lucrătorĭ în minele erariale, a isbucnitŭ o revoltă, care a luatŭ astfelŭ de dimensiunĭ, încâtŭ a trebuitŭ sĕ se triméţă din Seghedinŭ două companii din reg. de inf. 46.“

—x—

Rîurile *Oltulŭ şi Murĕşulŭ* au crescutŭ în modŭ îngrijitorŭ, în urma ploilorŭ, şi în mai multe locurĭ au eşitŭ din albiă.

—x—

Din *procesulŭ de pressă* intentatŭ de Franz Gruber contra redactorului K. Schell dela „Bistritzer Wochenschrift“ nu s'a alesŭ nimicŭ, deórece Gruber a renunţatŭ la acusare şi aşa nu s'a ţinutŭ în 21 Martie a. c. la tribunalulŭ din Tĕrgu-Mureşului pertractarea finală.

—x—

Fişpanulŭ comitatului *Murĕşŭ-Turda* br. Zoltan *Banffy* vrea sĕ întemeieze o fabrică de postavŭ cu unŭ capitalŭ de acţii de 100,000 fl.

Procesulŭ de calumniă

contra d-lui *F. H. Longinŭ*, advocatŭ în Deva.

(Urmare.)

După acestea martorele a fostŭ întrebatŭ relativŭ la atestatulŭ amintitŭ mai susŭ. Martorulŭ ḑice, că nu 'şĭ aduce aminte, décă acelŭ atestatŭ l'a concipiatŭ elŭ, séu Tobias Mihaloviciu, fostulŭ lui şefŭ, nicĭ de aceea, că fosta elŭ concipiatŭ, séu i l'ar fi dictatŭ cineva, — dér de aceea şĭ-aduce aminte positivŭ, că după ce a fostŭ gata, martorulŭ, sciindŭ că mai târḑiu póte va avé trebuinţă de acelŭ atestatŭ, la decopiatŭ pentru sine.

Intrebatŭ fiindŭ, că copia, ce se afla la acte, este dela dênsulŭ, martorulŭ rĕspunde, că da, numai câtŭ pe copia acésta, ḑice martorulŭ, suntŭ scrise numai o parte neînsemnată din cei ce se află subscrişĭ pe originalŭ, — martorulŭ mai ḑice, că despre atestatŭ ar puté ḑice, că 'şĭ-ar aduce aminte mai multe şi mai bine, décă ar vedé originalulŭ, dér aşa nu póte sĕ ḑică alta, decâtŭ ce-a ḑisŭ şi când a fostŭ ascultatŭ de judele incvirentŭ. Martorulŭ ḑice, că este adevĕratŭ, cum-că atestatulŭ din cestiune s'a subscrisŭ de mai mulţĭ, cu tóte acestea fapta, că preşedintele tribunalului reg. din Deva, cu ocasiunea alegerilorŭ din 1881, ca şi la alegerile din urmă, a fostŭ prin Băiţa, Bradŭ, Baia de Crişiu şi Vaţa, nu se póte nega, deóre-ce a fostŭ atâtŭ de publicŭ cunoscutŭ şi sciutŭ, încâtŭ tótă lumea a vorbitŭ de aceea, ba s'a scrisŭ şi prin ḑiare.

Martorulŭ spune, că elŭ mai târḑiu a arĕtatŭ şi atestatulŭ la mai mulţĭ, dér nu-şĭ aduce aminte positivŭ, că óre elŭ l'a datŭ acusatului séu d-lŭ Petru Truţa — fiindŭ că atestatulŭ — adecă copia dela acte — a fostŭ în mâna mai multora.

Ascultându-se apoi Tobias Mihaloviciu, tutorŭ comunalŭ şi pe acele vremurĭ fostŭ pretorŭ în Baia de Crişiu, ḑice că atestatulŭ l'a făcutŭ elŭ, la recercarea preşedintelui tribunalului reg. din Deva şi că atestatulŭ acela s'a subscrisŭ la elŭ, cu ocasiunea poruncilorŭ.

Martorulŭ Ioanŭ Incău, notarŭ în Vaţa, ḑice că atestatulŭ şi elŭ l'a subscrisŭ la elŭ în comună precum l'au subscrisŭ şi alţii prin comunele lorŭ.

Asemenea şi ceilalţĭ martorĭ toţĭ ḑicŭ, că au subscrisŭ atestatulŭ, afirmândŭ că preşedintele tribunalului din Deva nu a fostŭ în comuna lorŭ la 1881 şi ei nu l'au vĕḑutŭ sĕ fi corteşitŭ.

Intrebatŭ fiindŭ martorulŭ E. Koszperda, că ce are de observatŭ la fasiunea martorilorŭ, ḑice că póte sĕ aibă dreptŭ, că d-lŭ Solyom sĕ nu fi fostŭ prin comunele lorŭ, dér aceea e sfântŭ şi adevĕratŭ, că »eu — ḑice martorulŭ, — am lucratŭ pentru alegerea fratelui sĕu, şi că în ḑiua alegerei d-lŭ Dr. Solyom tótă ḑiua a fostŭ în Baia de Crişiu, — a fostŭ încvartiratŭ la d-lŭ Siessel şi câtŭ a decursŭ alegerea, Solyom a statŭ pe afară.“

— Ş'apoi? — întrébă preşedintele. — Ş'apoi, mĕ rogŭ, rĕspunde martorulŭ, — unŭ preşedinte de tribunalŭ şi prin aceea póte înrîuri la alegerĭ, décă numai va sta acolo, ca o bucată de lemnŭ.

Câtŭ a duratŭ ascultarea martorilorŭ, relativŭ la atestatŭ, asemenea s'a pututŭ observa o interesare viuă şi nelinişte. Procurorulŭ şi preşedintele în mai multe rêndurĭ au pusŭ întrebărĭ martorului, ḑicêndŭ, că ar fi în contraḑicere cu fasiunile de mai nainte, — martorulŭ însĕ susţiné, că spune adevĕrulŭ.

Intrebându-se acusatulŭ, că ce obiecţionéză la fasiunea martorilorŭ, ḑice, că elŭ atestatulŭ l'a căpĕtatŭ dela martorulŭ E. Koszperda, — séu póte dela Petru Truţa, — căcĭ în fine aceea puţinŭ impórtă şi aşa 'a aflatŭ cu ce scopŭ s'a făcutŭ, aceea o spune martorelui în faţă, că menirea şi istoria acelui atestatŭ i l'a enaratŭ martorulŭ E. Koszperda, apoi i-au spusŭ şi alţii, că s'a povestitŭ multŭ despre facerea şi scopulŭ acelui atestatŭ.

Intre acestea timpulŭ înaintase până la amédĭ şi decĭ preşedintele suspendà pertractarea, amânândŭ continuarea pe după amédĭ la trei óre.

După amédĭ s'a cetitŭ întréga fasiune a preşedintelui Solyom, dată la protocolŭ — probabilŭ dictată de elŭ însuşĭ,—din care ar merita, sĕ publicămŭ mai multe pasage, ca sĕ véḑă publiculŭ, în ce terminĭ, în ce modŭ şi cu ce doveḑĭ şi logică se apĕră unŭ juristŭ, care este pusŭ în fruntea unui tribunalŭ. Regretămŭ însĕ că de astă dată nu putemŭ face acésta, că din cause neatêrnătóre de noi nu nĭ-amŭ pututŭ câştiga la timpŭ şi acelŭ documentŭ interesantŭ din multe puncte de vedere. Cu tóte acestea suntemŭ în stare a comunica celŭ puţinŭ punctele mai esenţiale din acea fasiune şi anume acelea ce nĭ-au rĕmasŭ în próspĕtă memoriă.

D-lŭ Dr. F. Solyom Fekete, în fasiunile sale, a argumentatŭ contra inculpatului, mai cu sémă din motive ce nu se potŭ ḑice, că ar fi numai juridice. D-sa adecă peste totŭ accentuéză aceea, că în comitatulŭ Huniădórei ar fi o sémă de ómenĭ, carĭ îlŭ persecută pentru activitatea şi energia sa publică, şi carĭ ómenĭ nu facŭ alta decâtŭ totŭ mereu ţesŭ la intrigĭ în contra lui, însoţindu-se cu persóne de calibrulŭ lui Koszperda, pentru a'şĭ esecuta planurile lorŭ antipatriotice. Apoi se descarcă în contra inculpatului, într'unŭ modŭ nepermisŭ, şi îi impută fapte, ce unŭ jude încuirentŭ corectŭ nu póte permite a se lua la protocolŭ, ér argumentele'i peste totŭ dovedescŭ perplesitatea şi încurcătura în care a ajunsŭ.

Intrebatŭ fiindŭ acusatulŭ, că ce ḑice la cele ce a fassionatŭ contrariulŭ sĕu, ḑice, că cele cetite, tonulŭ, modulŭ de apĕrare, stilulŭ şi argumentările lui Solyom suntŭ atâtŭ de clare, încâtŭ n'are trebuinţă sĕ reflecteze la ele, căcĭ ele de ele se caracteriséză şi se judecă ele pe sine.

După aceste s'au cetitŭ mai multe fassiunĭ de ale altorŭ martorĭ, — fără vre-o însemnătate óre-care, — apoi atestatele de moralitate şi de avere ale inculpatului, din care se vede, că inculpatulŭ nu a fostŭ pedepsitŭ pe teritoriulŭ tribunalului şi a judeţului, pe care se află, că are avere considerabilă şi că în Deva este cunoscutŭ ca unŭ individŭ de o bună reputaţiune.

Cu aceste preşedintele întrebândŭ, décă careva póte ar mai dori ceva, — declară procedura de documentare terminată şi dă cuvêntulŭ procurorului, pentru a face propunerea sa.

(Va urma.)

Academia Română.

Sesiunea generală din anulŭ 1887.

Raportulŭ secretarului generalŭ asupra lucrărilorŭ făcute în anulŭ 1886—87.

(Urmare şi fine.)

V. Colecţiunile.

Biblioteca Academiei, dimpreună cu tóte colecţiunile sale sciinţifice, de manuscrise, de documente istorice, de monede, au continuatŭ în decursulŭ anului încetatŭ a cresce din ce în ce mai multŭ.

Comisiunea bibliotecei va presenta relaţiunea sa amĕnunţită asupra cresceriĭ colecţiunilorŭ puse sub a sa specială supraveghiare, precum şi asupra lucrărilorŭ făcute în decursulŭ anului pentru catalogarea şi buna lorŭ întreţinere.

1. Aicĭ am deosebita plăcere a aduce la cunos-

FOILETONU.

Strigăturĭ poporale din Sĕlagiu

adunate de *Iónŭ P. Lazarŭ.*

Trandafirŭ sĕlăgiănescŭ,
Vai de mine multŭ dorescŭ
Cu badea sĕ mĕ 'ntêlnescŭ;
Două vorbe sĕ'i vorbescŭ,
Apoi sĕ mĕ despărţescŭ.

⁂

Străinu-sŭ ca cucu'n codru,
Năcăjitu-sŭ fără modru.
Străinu-sŭ ca pasĕrea,
N'am milă nicăirea,
Străinu-sŭ ca puiu de cucŭ,
N'am milă unde mĕ ducŭ.

⁂

Duce-m'aşŭ cu paserile,
Unde-i badea cu oile;
Dér merindea nu mĭ-e cóptă,
Paserele — nu m'aşteptă.

⁂

Duce-m'aşŭ cu badea 'n lume,
Mĕ temŭ că mĭ-orŭ pune nume,
Mie: grâu, badei: tăciune.
Duce-m'aşŭ cu mândra 'n ţéră
Mĕ temŭ că mĭ-orŭ pune éră,
Mie: grâu, mândrei: sĕcară.

⁂

Scii tu mândră ce-aşŭ vrea eu?
Sĕ fiu flóre 'n sînulŭ tĕu,
Şi când rogĭ pre Dumneḑeu
Sĕ pĕtrundŭ în peptulŭ tĕu,
Sĕ vĕdŭ cum arde de greu
Şi de sunt în gându-ţĭ eu?

⁂

Mĭ-a făcutŭ maica glasul i
Sĕ mĕ stĕmpĕrŭ cu dênsulŭ;
Maica mĭ-a făcutŭ gura,
Sĕ-mĭ mĭ stĕmpĕrŭ inima.

⁂

Ţucu-te drăguţŭ din satŭ,
Nu gândi că te-am lăsatŭ,
Pentru altulŭ, din altŭ satŭ.

⁂

Când îmĭ vine badea 'n gândŭ,
Mĕ légănŭ ca frunḑa 'n vêntŭ.
Când îmĭ vine badea 'n fire,
De ce facŭ, eu nu am scire.

⁂

Duceţi-vĕ rêndunele.
Sub feréstra mândrei mele,
Şi 'i cântaţĭ doine de jele,
Dorulŭ inimiórei mele.

⁂

Frunḑa 'naltă, frunḑa 'ngustă,
Dusu-s'a badea la pustă;
Nu mĭ-e ciudă că s'a dusŭ,
Mĭ-e ciudă că nu mĭ-a spusŭ
Pe care cale s'a dusŭ.

⁂

Care omŭ horesce multŭ
Horesce de-alŭ lui urîtŭ.
Care omŭ horesce tare
Horesce de supĕrare.

⁂

Când m'a făcutŭ maica fată
Sĕ mĕ fi făcutŭ o pétră,
Sĕ fi datŭ cu-mine 'n baltă
Dumneḑeu o-ar fi ertată.

⁂

Frunḑuliţă mândr'albastră
Pĕcatŭ de dragostea nóstră,
Că a lumea rea şi hótă
Âmblă 'n faţă sĕ nĭ-o scótă.

⁂

Mândrele care 'sŭ măreţe
Nu se ţinŭ cu corobeţe,
Ci cu turtă şi cu miere
Şi cu buḑe subţirele.

⁂

De când bade tu te-ai dusŭ
Fóiă verde nu mĭ-am pusŭ.
Décă mĭ-am şi pusŭ vr'odată
Am pus'o de supĕrată.

⁂

Poţĭ tu bade ḑice ḑeu,
Că nu te-am sărutatŭ eu?
Ba eu mândră nu potŭ ḑice,
Că şeḑêndŭ séra la pórtă,
Tu mĭ-ai datŭ guriţa tótă.

⁂

Dómne ce-i şi dragostea!
Dac'apucĭ a săruta,
Nu te mai poţĭ sătura
Ca de somnŭ primăvéra.

⁂

Arde luminiţa bine,
Num'alŭ meu drăguţŭ nu vine.
Ar veni, dér măsa-lŭ ţine
Usce-se măsa de sóre
Véra âmblândŭ pre piciόre;
Usce-se măsa de vêntŭ
Véra umblândŭ pre pămêntŭ,
Sĕ nu-lŭ opréscă mai multŭ

⁂

Arde mi-te-ar foculŭ lume
Şi pe cine ţĭ-a pusŭ nume.

⁂

Ard'o foculŭ şĭ-o mânânce,
Care 'n lume nu s'a duce.
Ard'o foculŭ şi para
Care nu s'a 'nstrăina.

⁂

Frunḑă verde lată 'n dungă
Vai şĭ-amarŭ de care-i slugă;
Că-i dau prânḑu 'n prânḑulŭ mare,
Ér amédḑa la ojină,
Ca sĕ nu i déa de cină.

⁂

Ochii mei cuprindŭ o ţéră
Sprêncenele trei hotarĕ.

cința D-vóstre, că M. S. Regele Italiei a binevoitŭ a onora Academia, dispunêndŭ sĕ i se triméță, prin Ex. Sa Comitele de Tornielli-Brusati, splendida edițiune a *Di vinei Comedii* cu comentariulŭ latinŭ ineditŭ alŭ lui Ștefanŭ Talice da Ricaldone, publicată din ordinulŭ M. Sale și dedicată Principelui regalŭ Vittorio Emanuele.

2. Sanctitatea Sa Papa Leon XIII a binevoitŭ a dispune sĕ se triméță Academiei 11 volume fórte frumosŭ legate, publicate din ordinele și cu cheltuiala Sa. Aprópe tóte aceste volume suntŭ isvóre istorice de o mare valóre. Intre ele se află Regestele Papilorŭ Clemente V, Leon X, Onoriu III; precum și catalogulŭ descríptivŭ alŭ manuscriselorŭ bibliotecei Vaticanului. Volumele trimise suntŭ numai începuturile publicațiunilorŭ, ale cărorŭ continuărĭ sperămŭ că ni se vorŭ trimite. Academia a decisŭ a-șĭ esprima recunoscința sa trimițêndŭ S. Sale Papei publicațiunile sale.

3. In decursulŭ anului s'au stabilitŭ nouĕ relațiunĭ de schimbulŭ publicațiunilorŭ cu următórele Institute și Societățĭ sciințifice:

Societatea istorică și archeologică din Timișóra,

Institutulŭ Canadianŭ din Ottawa,

Museulŭ Czartoryski din Cracovia,

Societatea imperială de istoriă și archeologiă din Odessa,

Academia teologică dela Kiew,

Comisiunea regală pentru istoria Patriei din Veneția,

Societatea rete-romană din Coira,

Directiunea archivelorŭ de Statŭ din Varșovia,

Biblioteca națională centrală din Florența.

4 Colecțiunea numismatică a crescutŭ în cursulŭ anului cu unŭ numĕrŭ însemnatŭ de monede vechĭ mai cu sémă moldovenescĭ.

5. De asemenea a crescutŭ fórte multŭ și colecțiunea de documente istorice din țéră; mai multe persóne doritóre de a vedé desvoltându-se studiarea istoriei naționale, aprețiândŭ silințele ce-șĭ dă Academia pentru aceste studii, au dăruitŭ hrisóve, zapise și alte documente; Delegațiunea pe de altă parte s'a silitŭ a procura câtŭ s'a pututŭ mai multe astfelŭ de documente.

Colecțiunea de documente, formată aprópe întrégă în ultimii trei-patru anĭ, era numai în mică parte regulată cu inventarie descriptive ale documentelorŭ. Personalulŭ bibliotecei și alŭ cancelariei nóstre fiindŭ fórte ocupatŭ cu lucrările bibliotecei de cărțĭ tipărite, nu dispunea de timpulŭ necesarŭ pentru a face inventariulŭ descriptivŭ alŭ întregei nóstre colecțiunĭ de documente, lucrare, care nu se póte face bine decâtŭ încetŭ și cu multă atențiune. Pentru ca totușĭ aceste inventarii, necesare pentru studiarea documentelorŭ, sĕ se pótă face, am însărcinatŭ pe bibliotecarulŭ Academiei sĕ-șĭ ia în ajutorŭ o persónă competentă, care sub îngrijirea sa, sĕ facă inventariile necesare, punêndu-i la disposițiune spre acestŭ scopŭ câte o sută de lei pe lună din diurnele mele. In curêndŭ tóte documentele vorŭ fi descrise în inventarii.

6. In ajunulŭ chiar alŭ sesiunei generale a Academiei Inaltŭ Prea Sfințitulŭ Mitropolitŭ alŭ Moldovei Iosifŭ Naniescu, în rivna neobosită ce are pentru cultura națională, a făcutŭ Academiei unŭ darŭ neprețuitŭ. Inaltŭ Prea Sfinția Sa mĭ-a făcutŭ distinsa onóre a mĕ însărcina sĕ presintŭ Academiei unŭ volumŭ în care suntŭ legate împreună: Νέα Σύνωψίς Διαφόρων Ιστοριων ἀρχομένη ἀπὸ κτίσεως κόσμο... tipărită la Veneția în 1650, — și Βιβλίον καλούμενον Εκλόγιον..... tipăritŭ asemenea la Veneția în 1663.

Acestŭ volumŭ a aparținut Mitropolitului Dosofteiu, și i-a servitŭ pentru prelucrarea *Prológelorŭ* sale, după cum se póte vedé din numĕrósele adnotațiunĭ scrise de însușĭ mâna sa. Ceea ce măresce însĕ importanța acestei cărțĭ suntŭ cele patru din urmă fețe, pe carĭ se află scrise de mâna Mitropolitului Dosofteiu în grecesce actulŭ patriarchalŭ despre Dragoșŭ Vodă din 1392 în Miklosich, *Arta Patriarchatus*, (vol. II p. 156), în slavonesce și româneasce amintirea uricului lui Romanŭ Vodă din 1393, în latinesce șépte versurĭ scrise pe o tablă de aurŭ care se află în palatulŭ Craiului Leșescŭ Ioanŭ Sobieski, — și în româneasce descrierea acestei inscripțiunĭ. Academia întrégă va arĕta, credŭ, prin unŭ votŭ specialŭ recunoscința Sa Prea Sfințitului Mitropolitŭ care, la pagina 119 a *Eclogariului*, a atestatŭ cu însășĭ mâna sa acestŭ darŭ.

VI. Concursurile.

La concursurile premiilorŭ destinate a se da în sesiunea generală din acestŭ anŭ s'au presentatŭ următórele publicațiunĭ și manuscrise.

1. La concursulŭ premiului *Năsturelŭ-Hĕrescu* de 4000 lei, pentru cea mai bună carte scrisă în limba română cu conținutŭ de orĭce natură și publi cată în anulŭ 1886, și alŭ premiului *Heliade-Rădulescu* de 5000 lei, pentru cea mai bună carte scrisă în limba română cu conținutŭ literarŭ și publicată în anii 1885 și 1886, s'au presentatŭ următórele publicațiunĭ:

1. Floru Dianu, Salinele române, Studiu technicŭ și economicŭ.
2. Iancu Theor., Dreptatea orbilorŭ.
3. G. Bengescu-Dabija, Pigmalionŭ, Regele Feniciei, Tragedie în 5 acte
4. Dr. N. C. Tomescu, Degenerarea și regenerarea nervilorŭ.
5. Th. Alexi, Dicționarŭ germano-românŭ.
6. I. I. Nacianu, La Dobroudja économique et sociale.
7. Dr. C. C. Codrescu, Studii asupra spitalului „Bârladŭ și Elena Beldiman.“
8. A. Vlahuță, Novele.
9. A. Vizanti, Raportŭ asupra proiectului de organisațiune generală a învĕțămêntului publicŭ 2 vol.
10. T. C. Văcărescu, Luptele Românilorŭ în rĕsboiulŭ din 1877—78 Vol. I.
11. Din ale lui A. I. Odobescu, Mihnea-Vodă. — Dómna Chiajna.
12. G. G. Meitani, Studie asupra Constituțiunei Românilorŭ, Fasc. XI.
13. G. Sionŭ, Una sută și una fabule.
14. J. J. Roșca, Lăpușneanu, tragedie.
15. » » „ Fata dela Cozia.
16. Gr. G. Tocilescu, Manualŭ de istoria română.

2. La concursulŭ premiului *Lazarŭ* de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare în limba română asupra subiectului *„Flora descriptivă a unui județŭ din România* după alegerea concurentului,“ s'a presentatŭ unŭ singurŭ manuscrisŭ întitulatŭ *Flora Dobrogei* avêndŭ devisa: »Il n'y a qu'une manière d'avancer les sciences, c'est de les simplifier ou d'ajouter quelque chose de nouveau.«

3. Nicĭ unŭ concurentŭ nu s'a presentatŭ la premiulŭ *Alexandru Iónŭ Cuza* de 4000 lei pentru cea mai bună disertațiune în limba română despre: *Istoria Românilorŭ în Dacia Traiană dela Aurelianŭ până la fundarea principatelorŭ Moldova și Țéra Românéscă.*

4. La concursulŭ premiului de 1500 lei pentru anii 1883—87 alŭ *Asociațiunii craiovene pentru desvoltarea învĕțămêntului publicŭ* s'au presentatŭ următórele publicațiunĭ:

Dr. C. C. Codrescu Compendiu de Igienă, Bârlad, 1885.
„ „ » Manualŭ de Medicină poporală. Bârladŭ, 1885.

5. La concursulŭ publicatŭ pentru traducerea din *M. T. Ciceronis, De officiis liber I* s'au presentatŭ două manuscrise: unulŭ cu devisa: *Virtutis laus omnis in actione consistit*;“ celalaltŭ cu devisa:

„Omulŭ ce arată cu blândețe calea celui rătăcitŭ,
din a sa lumină pare c'arŭ aprinde strĕină lumină,
și cu tóte acestea și a sa lucesce tot cum a lucitŭ. Enniu.

Tóte publicațiunile și manuscrisele presentate la concursurĭ au fostŭ trimese, la timpulŭ fixatŭ de regulamentŭ, comisiunilorŭ și secțiunilorŭ însărcinate cu studiarea lorŭ.

Pentru premiulŭ didacticŭ alŭ Societății craiovene nefiindŭ alésă din sesiunea trecută o comisiune specială, rĕmâne ca acéstă comisiune sĕ se alégă acum și sĕ i se dea în cercetare publicațiunile presentate la acestŭ premiu.

Secretarulŭ Generalŭ,
D. Sturdza.

Convocare. On. membrii ai „reuniunii învĕțătorescĭ din tractulŭ Făgărașului“ suntŭ prin acésta invitațĭ a lua parte la adunarea generală tractuală, ce se va ține în 13 Martie st. v. a. c. începêndŭ la 8 óre diminéța, în localulŭ școlei gr. or. rom. din Făgărașiu, după următorulŭ programŭ:

1. Critica lui Spiridonŭ Mardanŭ asupra disertațiunei »Din insușirile învĕțătoriului relative la ținerea unei discipline bune în școla poporală, de Nicolau Ludu. 2. Caligrafia în școlele poporale și anume modulŭ ei de tractare, disertațiune de G. Dobrinŭ. 3. Raportulŭ comisiunei asupra »chartei comitatului Făgărașiu, de E Crișanŭ. 4. Câtŭ are sĕ se propună din fie-care despărțĕmêntŭ, respective anŭ de școlă, din disciplina de vĕțămêntŭ Mineralogia? și o piesă tractată în modŭ practicŭ pentru anulŭ alŭ 3-lea de școlă, anume »aramă,“ de N. Tr. Popŭ. 5. Raportulŭ casarului asupra stării cassei despărțĕmêntului. 6. Cântarea unei poesii „duet« de învĕțătorii N. Ludu și G. Tăflanŭ. 7. Propunerĭ din verse.

Din ședința comitetului tractualŭ ținută la 21 Februariu 1887.

Iuliu Danŭ, președ. *Nicolau Șoldea*, secret.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 23 Martie. — Din incidentulŭ aniversărei dilei nascerei împĕratului germanŭ s'a datŭ erĭ la palatŭ unŭ prândŭ, la care au luatŭ parte Maiestatea Sa, ambasadorulŭ germanŭ, întregulŭ cabinetŭ și numĕróse notabilitățĭ. Maiestatea Sa ținù unŭ cordialŭ toastŭ în sănătatea împĕratului germanŭ. Séra a fostŭ serată la consululŭ generalŭ românŭ, la care a luatŭ parte societatea susŭ amintită.

BERLINŬ, 23 Martie. — Impĕratulŭ germanŭ a primitŭ gratulațiunile. Intre cei primițĭ a fostŭ prințulŭ de corónă Rudolfŭ unulŭ dintre cei dintêiu. Impĕratulŭ îmbrățișă și sărută pe prințulŭ de corónă.

DIVERSE.

Sinuciderea unei principese. — După o înscințare a gazetei „New-York Herald“ sosită din Honululŭ a flămândițŭ de bună voiă principesa Likelike, sora regelui insulelorŭ Sandvich, ca jertfă pentru deița, care, după părerea indigenilorŭ a pricinuitŭ ultima isbucnire a vulcanului Mauna-Loa în Havai.

O fiică criminală. — „Liberalulŭ“ dă în privința unei crime sĕvĕrșite în cătunulŭ Valea Oilorŭ din com. Brăeștii următórele amĕnunte: Acolo trăesce familia de lingurarĭ Nechita, compusă din ucisulŭ Ioanŭ, femeia lui Maria, fêta criminală Paraschiva și alțĭ doi copii mai micĭ. Ei cu toții locuiau unŭ felŭ de vizuină în pămêntŭ, pe care ei o numescŭ bordeiu, și care nu are decâtŭ celŭ multŭ o lărgime de trei metri și totŭ atâta póte lungime; câtŭ despre înălțime, unŭ omŭ de statŭ mijlociu nu póte sta în picióre fără a nu'șĭ încovoia grumadii. Inăuntru suntŭ nisce paturĭ de pămêntŭ, acoperite cu pae, și unŭ cuptorŭ; ér familia locuitóre a acestei vizuinĭ este îmbrăcată în zdrențe, nu arde lemne pentru a se încăldi, ci numai nisce strujenĭ, dér cu ce sĕ hrănesce? — e greu de rĕspunsŭ. — In fine în acéstă vizunie e culmea miseriei ce șĭ-o póte cineva închipui.

Criminala, în etate de 22 de anĭ, este bolnavă, după cum arată ea și familia ei, încă de astă tómnă și de atuncĭ n'a mai eșitŭ din bordeiu și mai alesŭ de după cuptorŭ. I se pare necontenitŭ că vede ceva, vorbesce singură tótă nóptea, rîde și nu mănâncă cu sĕptĕmânile. Pe când astă véră era voinică și muncea la câmpŭ, astădĭ ea are aspectulŭ unei ființe idiote, golă aprópe în piele, răgușită cât abia póte vorbi și de o slăbiciune mare. Este de multă însemnătate arĕtarea ei însușĭ cum i-a venitŭ bóla și cum a comisŭ crima, ceea ce ne face a reproduce propriele sale vorbe:

»La începutulŭ postului Crăciunului, când m'am înbolnăvitŭ, a venitŭ la mine unŭ omŭ, care sĕmĕna cu tata și 'mĭ-a pusŭ pe limbă unŭ semnŭ, — o bucățică de hârtiă. — De atuncĭ am unŭ focŭ la inimă, care mĕ arde, capulŭ îmĭ clocotește, mĭ-e sete și nu potŭ mânca; ĕr omulŭ acela, care seamĕnă cu tata, vine în fiăcare séră la mine, mĕ necăjesce, se culcă cu mine, și, când mĕ lasă în pace, sunt ca și mórtă. Necontenitŭ îmĭ spune ca sĕ omorŭ pe tata, căcĭ numai atuncĭ voiu scăpa de elŭ și de bóla mea. Nu închidŭ ochii tótă nóptea, ci mĕ sfădescŭ cu omulŭ acela și numai diminéța adormŭ puținŭ, de aceea am slăbitŭ de totŭ. Eu diceamŭ tatei de multe orĭ că de ce se légă de mine și elŭ îmĭ rĕspundea: *ucigă-te crucea! ce vorbescĭ așa?* Eu lĭ-am spusŭ că am sĕ omorŭ pe tata, că'sŭ bolnavă și trebue sĕ mĕ caute; dér ei (familia sa) n'au voitŭ sĕ mĕ creadă. Eu aveamŭ de gând sĕ omorŭ și pe alții din satŭ, dér n'am avutŭ putere; eram slabă. In diua aceea (Vinerĭ 27 Februarie) tata ședea culcatŭ josŭ la gura cuptorului pe partea dréptă și eu eramŭ după cuptorŭ. Deodată vĕdŭ pe omulŭ ce seamĕnă cu tata că ér vine peste mine și mĕ nĕcăjește. — Elŭ îmĭ dicea necontenitŭ sĕ omorŭ pe tata, căcĭ n'am sĕ mai scapŭ altfelŭ. Când s'a sculatŭ elŭ (străinulŭ), am cădutŭ de pe cuptorŭ, mĭ-a venitŭ o putere ca la doi ómenĭ, am luatŭ sapa, care era lângă patŭ și am datŭ în tata de vre-o patru orĭ, apoi puterile m'au lăsatŭ și am cădutŭ lângă elŭ. Tata n'a strigatŭ de locŭ, ci numai se svârcolea. Când amŭ auditŭ că vine Gheorghe, (unŭ frate alŭ ei mai mare) am fugitŭ, căcĭ ómenii și țiganca lui îmĭ spuneau că au sĕ mĕ omóre. Am umblatŭ câtva pe dealurĭ, dér lăsându-mĕ puterile m'am întorsŭ înapoi.

De când am ucisŭ pe tata, nu mai vĕdŭ pe omulŭ acela, care semĕna cu dênsulŭ și care mĕ chinuia, dér totŭ mĕ arde la inimă, nu potŭ mânca și sunt slabă. Eu nu eramŭ bucurósă de ceea ce am făcutŭ, dér omulŭ acela necontenitŭ îmĭ spunea sĕ omorŭ pe tata ca sĕ scapŭ de bóla mea. Astă érnă aveamŭ de gândŭ sĕ omorŭ și pe alții din satŭ, dér nu aveamŭ putere“.

Tóte aceste arĕtărĭ ale paricidei Paraschiva, cum și informațiunile ce s'au putută culege dela sătenĭ și depunerile familiei sale, conlocuitóre în acea vizunie, suntŭ deja înaintate parchetului. Totdeodată, ținêndu-se sémă de starea de totŭ deplorabilă a criminalei, s'au și luatŭ disposițiunĭ ca ea sĕ fiă supusă examenului unorŭ doctorĭ legiștĭ și mai cu sémă alieneștĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 22 Martie st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	102.20
Rentă de hârtiă 5%	89 45
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 25
Bonurĭ rurale ungare	104.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25
Bonurĭ rurale transilvane	104 30
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	120.80
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.50
Renta de hârtiă austriacă	91 05
Renta de arg. austr.	82 10
Renta de aurŭ austr.	113 40
Losurile din 1860	133.25
Acţiunile băncei austro-ungare	881 —
Act. băncei de creditŭ ung.	297.—
Act. băncei de creditŭ austr.	287.77
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6 00
Napoleon-d'orĭ	10.11
Mărcĭ 100 imp. germ.	62 60
Londra 10 Livres sterlinge	127.75

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 23 Martie st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.48
Argint românesc	»	8.40	»	8.45
Napoleon-d'orĭ	»	10.06	»	10.10
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.40
Imperialĭ	»	10.33	»	10.38
Galbenĭ	»	5.95	»	6.—
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
» » » 5%	»	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	112.—	»	113.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze *ADMINISTR. „GAZ. TRANS."*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19	—
	1.05	—	11.31	—
Micăsasa			11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2 18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.55	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clusia (	5.30	—	5 56	—
(	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mezö-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11 05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	·
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	--	—	4.58	6.24	--
Clusia (	—	10.28	5.26	6.43	--
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1.06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.(0	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.03	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4.52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4.43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8.36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	- -
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	- -
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4.16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 4[illegible]
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.58	—	10.81

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ